पुनर्निर्माणमा महिला । पृष्ठ ५ मा

विकास खबरपत्रिका राष्ट्रिय साप्ताहिक

sfof{no
थाहा नगरपालिका-८
मिडिया चौक, मकवानपुर
;Dks{g+
९८०७२२५०७२
Odfn
bikaskhabar@gmail.com

प्रेस काउन्सिलबाट 'क' वर्गको मान्यता प्राप्त

विकास

www.bikaskhabar.com खबरपत्रिका साप्ताहिक

● मकवानपुर, वर्ष-१०, ● अंक-४३, ● २०७४ वैशाख २४ गते सोमबार, ● 07 May 2018, ● नेपाल सम्वत्-११३८, ● पृष्ठ-६, ● मूल्य रु. ५/-

नागरिकता पाउँदा थामी नसक्नूको खुशी

◆ विकास संवाददाता

जिल्ला प्रशासन कार्यालय मकवानपुरको आयोजनामा थाहा नगरपालिकामा नागरिकता घुम्ती शिविर बसेपछि स्थानीयहरूलाई निकै फाइदा भएको छ । थाहा नगरपालिकाको व्यवस्थापनमा २१, २२ र २३ वैशाखमा विकास घर शिखरकोटमा घुम्ती शिविर बसेको हो । शिविरको थाहा नगरपालिकाका नगर प्रमुख लवशेर विष्ट तथा मकवानपुरका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी बिनोद कुमार खड्काले संयुक्त रूपमा नागरिकता वितरण गरी उद्घाटन गरेका हुन् ।

नागरिकता बनाउने शिविर आउने भएपछि थाहा नगरपालिका वडा नं. १, पालुङ टाहाखेलकी डोमा छिरिङ विश्वकर्माले अघिल्लो दिन नै आफ्नो वडाबाट सिफारिस लिइन् । नागरिकता बनाउने उमेर ठीक्क हुँदा प्रालाइसिस भएर थलिएकी उनीले अहिले सम्म नागरिकता बनाउन सकेकी थिइनन् । वि.सं. २०२८ साल असार १८ गते जन्मेकी उनी अहिले पनि अपाङ्ग छिन् । अहिले पनि हात खुट्टा सजिलै चलाउन उनलाई कष्ट छ । प्रालाइसिस भएपछि उपचारको लागि काठमाण्डौ स्थित शिक्षण अस्पतालमा राखिएको उनका दाजु गोपाल विश्वकर्माले बताए । उनलाई नागरिकता बनाउनको लागि शिविर सम्म १ नम्बर वडा सदस्य सुशीला विश्वकर्माले ल्याएकी थिइन् ।

छ महिना आइसियुमै उपचारपछि थप एक वर्ष अस्पतालमै बसेर उपचार गरेर आएकी विश्वकर्मा अहिले पनि अस्पतालको फलोअपमै छिन् । 'उ बेलामा छोरीलाई पढाउने चलन थिएन, पढ्न पाइन' उनले भनिन्, नागरिकतामा सही गर्न आउँदैन औठा छाप नै हो । शिविर उद्घाटनमै उनैलाई नागरिकता वितरण गरेपछि उनी अचम्ममा मात्र परिनन्, नागरिकता पाएकोमा खुशी व्यक्त गरिन् । अहिलेसम्म अविवाहित रहेकी उनले भनिन्-'म अपाङ्ग पनि छु, न भत्ता आउँछ कि यसका लागि परिचयपत्र कसरी बनाउने ?' नगरपालिकाले शिविर ल्याउँछ, त्यत्तिबेला पनि म सहयोग गरौला-वडा सदस्य सुशीला गोपालीले भनिन् ।

टिष्टुङमा चिया बगान

◆ विकास संवाददाता
थाहानगर

मकवानपुरमा चिया खेतीको संभाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन सार्वजनिक भएको छ । प्रतिवेदन अनुसार थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ११ टिष्टुङको महांकाल क्षेत्रमा व्यवशायिक चिया खेती गर्नका लागि संभाव्यता अध्ययन भएको हो । टिष्टुङमा चिया खेती गर्नका लागि संभाव्यता अध्ययन गर्न नगरपालिकाका एक कृषि प्राविधिक सहित दुईजना विज्ञ खटिएका थिए । कफि तथा चिया विकास शाखा कीर्तिपुरका वरिष्ठ कफी तथा चिया विकास अधिकृत महेश्वर लामिछाने, कफी तथा चिया विकास अधिकृत गगन सिंह केसी र थाहा नगरपालिकाका कृषि प्राविधिक सानु गौतमको टोलीले संभाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरेका हुन् । टोलीले महांकाल क्षेत्रका कृषकहरू समेतको सहभागितामा फिल्डमा नै पुगेर २०७४

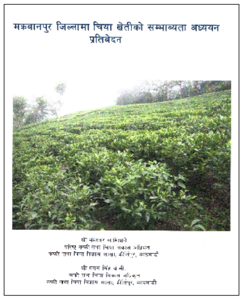
मक्वानपुर जिल्लामा चिया खेतीको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिबेदन

चैत्र २६ देखि २०७५ वैशाख २ गतेसम्म अध्ययन गरेका थिए ।

संभाव्यता अध्ययन टोलीले थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ११ को महांकाल क्षेत्रमा व्यवशायिक चिया खेती गर्न सकिने निचोड निकालेको छ । टोलीले कृषक, कृषक प्राविधिक तथा लाइन एजेन्सीसंग छलफल गरेको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ । प्रतिवेदन तयार पर्दा स्थानीय कृषकहरूसंग अन्तरक्रिया गरी तथ्याङ्क समेत संकलन गरिएको जनाइएको छ । थाहानगरको महांकाल क्षेत्रको उचाई १ हजार ६ सयदेखि १ हजार ९ सय मीटरसम्म फैलिएको छ । यस्तो उचाइ रहेको क्षेत्रमा अर्थोडक्स चिया, दाँते ओखर, किवी, अलमोण्ड र अलैची खेती गर्न सकिने अध्ययन प्रतिवेदनमा लेखिएको छ । प्रतिवेदनमा भनिएको छ-'महांकाल क्षेत्रमा कृषि पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न सकिनेछ ।' प्रतिवेदन अनुसार ११ नम्बर वडाको महांकाल क्षेत्र व्यवशायिक चिया खेतीका लागि हावापानी, बालीका लागि माटो र उचाई उपयुक्त रहेको छ ।

फोटो: गुगलबाट

महांकालको तल्लो क्षेत्रको उचाई १ हजारदेखि १ हजार ४ सय मीटर उचाईमा रहेको छ । यस क्षेत्रमा भने कफी, कागती र सुन्तलाको लागि उपयुक्त माटो र उचाई रहेको प्रतिवेदन भनिएको छ । टिष्टुङको महांकाल क्षेत्रको १ हजार ६ सयदेखि १ हजार ९ सयसम्मको उचाईमा बढि वर्षा हुने, समय-समयमा कुहिरो लाग्ने, माटोको पीएच ४.५ देखि ६ सम्म रहेकोले पनि व्यवशायिक चिया खेतीका लागि उपयुक्त रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । व्यवशायिक चिया खेतीका लागि छनोट गरिएको महांकालमा ग्रामिण बाटोघाटोको सुविधा र सिंचाइको सुविधा भएको भएपनि अधिकांश जग्गा बाँझो रहेको र निर्भाहमुखी कृषि प्रणालीले मानिसहरूलाई बेरोजगार बनाएकोले चिया खेती उपयुक्त हुने विश्वास गरिएको छ । पर्यटन प्रवर्द्धनमा समेत सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले चिया बगान विस्तार गर्न सकिने अध्ययनले देखाएको छ । महांकालमा चिया खेतीका लागि उपयुक्त २ हजार रोपनी जग्गा भएको, काठमाण्डौबाट नजिक, हिमाल देखिने र चिया खेतीका लागि अनुकुल रहेको समेत प्रतिवेदन छ । चिया खेतीको साथै उक्त क्षेत्रमा पर्यटकका लागि होमस्टे संचालन गरी पर्यटन व्यवशायलाई प्रोत्साहन गर्न सकिने संभावना प्रतिवेदनमा देखाइएको छ ।

यसैबीच थाहा नगरपालिका वडा नं. ११ को महांकालमा व्यवशायिक चियाखेतीका लागि योजनावद्ध रूपमा कार्यक्रम संचालन गरिने वडा अध्यक्ष किरणमान बलले बताए । यसका लागि वडाले समेत कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा प्राथमिकतामा राख्ने अध्यक्ष बलले बताए । महांकालमा

> टिष्टुङमा चालु आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को असार मसान्तसम्म ३ रोपनी जग्गामा नमुना चिया बगान स्थापना गर्ने प्रतिवेदन छ । यसका लागि वडा कार्यालयले बजेट व्यवस्थापन गर्ने, कफी तथा चिया विकास शाखा कीर्तिपुरले प्राविधिक सहयोग गर्ने प्रतिवेदनमा जनाइएको छ ।
>
> ◆◆◆

तत्काल एउटा चिया नर्सरी स्थापना गरिने प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । एउटा चिया नर्सरीबाट एकलाख विरूवा उत्पादन गर्न सकिन्छ । एकलाख विरूवा १ सय ५० रोपनी क्षेत्रफलमा लगाउन सकिनेछ ।

टिष्टुङमा चालु आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को असार मसान्तसम्म ३ रोपनी जग्गामा नमुना चिया बगान स्थापना गर्ने प्रतिवेदनमा छ । यसका लागि वडा कार्यालयले बजेट व्यवस्थापन गर्ने, कफी तथा चिया विकास शाखा कीर्तिपुरले प्राविधिक सहयोग गर्ने प्रतिवेदनमा जनाइएको छ । प्रतिवेदन अनुसार ५ वर्षमा १० लाख भन्दा बढि चियाको विरूवा उत्पादन गर्ने, महांकाल क्षेत्रलाई चिया पकेट क्षेत्र बनाउने र एग्रोटुरिज्म क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न सकिने प्रतिवेदनमा लेखिएको छ । यसका लागि थाहा नगरपालिकाले कृषि विकासको रणनीतिक योजना बनाई कार्यान्यन गर्न अध्ययन टोलीले सिफारिस गरेको छ । यो क्षेत्रमा प्राङ्गारिक कफी तथा अर्थोडक्स चिया फस्टाउने प्रतिवेदनमा भनिएको छ ।

महांकालका ५७ घरधुरीलाई समेटेर चिया खेती गरिने भनिएको सो अध्ययन प्रतिवेदनका लागि स्थानीय राजेश गोले, धन बहादुर गोले, गोपाल गोले, मान बहादुर मोक्तान, मन मोक्तान सहभागीलगायत सहभागी थिए ।

JolQmut 36gf btf{; DaGwL h?/L ;'rgf Ù

जन्म दर्ता बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार हो । जन्मेको ३५ दिन भित्रै आफ्नो स्थानीय तहमा गई दर्ता गरौं । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्य व्यक्तिले र निजको अनुपस्थितिमा परिवारको उमेर पुगेको व्यक्तिले सूचना दिन सक्छन् । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई गर्दा व्यक्ति आफू मात्र बसाई सरी गए व्यक्तिले र परिवार नै बसाई सरी गए परिवारको मुख्य व्यक्तिले दर्ता गर्नु पर्छ ।

yfxf gu/kflnsf
gu/ sfo{kflnsfsf] sfof{no
OGb|o0fLrf}, dsjfgk'/

नेपाल सरकारको सूचना Û

हाम्रो हरेक कदमहरु राष्ट्रिय स्वार्थबाट प्रेरित हुने संस्कृतिको विकास गरौं ।

नेपाल सरकार
;'rgf tyf ;~rf/ dGqfno
सूचना विभाग

सम्पादकीय

स्थानीय सरकार गम्भीर बन

शिक्षा हरेक मानिसको आधारभूत आवश्यकताभित्र पर्छ। शिक्षाको विकासबिना मुलुक र समाजको समुन्नति सम्भव हुँदैन। शिक्षा प्राप्त नभएको अशिक्षित मानिसले जीवनमा केही पनि गर्न सक्दैन। शिक्षाबाट नै ज्ञान, बुद्धि र विवेक प्राप्त हुने भएकोले शिक्षा नै विकास र प्रगतिको मुहान हो । त्यसैले शिक्षाको विकास एवं विस्तारका लागि राज्य र निजी क्षेत्रले आ–आफ्नो तर्फबाट योगदान पुऱ्याउँदै आएका छन्। २००७ सालको क्रान्तिसँगै नेपालमा शैक्षिक जागरण प्रारम्भ भएको हो। विगतको सात दशकलाई फर्केर हेर्ने हो भने शिक्षाको विकास नभएको होइन, तर विकासको गति अत्यन्तै सुस्त रह्यो। अझै पनि व्यावसायिक प्रविधियुक्त वैज्ञानिक शिक्षाको अभाव छ। हाम्रो शिक्षा प्रणाली पुरातनपन्थी छ। त्यसैले होला, मुलुकका लागि अति आवश्यक पर्ने विशिष्ट एवं दक्ष जनशक्तिको अभाव छ। शिक्षा अहिले ठूलो व्यापार भएको छ। मेडिकल शिक्षा सुधार गर्नका लागि भनेर डा. गोविन्द केसीले पटक–पटक गर्नु परेको आन्दोलनले स्वास्थ्य माफियाहको चित्र मात्र बाहिर सार्वजनिक भएको छैन, राज्यसत्तामा उनीहको पकड कति बलियो रहेछ भन्ने प्रष्ट भएको छ। शिक्षाको यति बढी व्यापारीकरण हुनुका पछाडि राज्यसत्ता र यसका सञ्चालकह नै दोषी छन्। यसमा थिति बसाल्ने हो भने बलियो, भरपर्दो र जनमुखी कानून बनाउनुको विकल्प छैन।

यो त एउटा उदाहरण मात्र हो। मूल कुरो राज्यसत्ताको चरित्रसँग जोडिएको हुन्छ। हामीले समाजवाद उन्मुख संविधान पाएका छौं र आफूलाई समाजवादी (कम्युनिष्ट) भन्नेहको झण्डै दुई तिहाइ बहुमतको सरकार पाएका छौं। प्रतिपक्षमा बसेकाहले पनि आफूलाई समाजवादी भन्छन्। अब हाम्रो समाजवादतर्फको यात्रा शिक्षा, स्वास्थ्य, गास, बासजस्ता जनताका न्यूनतम आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्नेतर्फ लक्षित हुन सक्नुपर्छ।

नेपाल राजनीतिक अस्थिरतासँगै शैक्षिक अस्थिरताले गाँजिएको मुलुक हो। विगतमा शिक्षा क्षेत्रमा अति राजनीतिकरण भएको थियो। अब यसमा एकैपटक सुधार हुँदैन भने पनि कम्तिमा राम्रो थिति बसाल्ने गरी सुधार प्रारम्भ गर्न ढिलो गर्नुहुँदैन। शिक्षाको विकासमा निजी क्षेत्रले समेत महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको छ। यसलाई निषेध गरेर जान तत्काल सम्भव हुँदैन। शिक्षाको सम्पूर्ण जिम्मेवारी राज्यले लिने र सरकारी शिक्षालाई सुधार्ने वित्तिकै निजी क्षेत्र आफै ओझेलमा पर्छ। निजी क्षेत्रलाई तड्पाएर मार्ने हैन, नियम कानूनले बाँधेर व्यापारीकरण हुनबाट रोक्ने हो।

सरकारले शैक्षिक वर्ष २०७५ को नारा 'हामी सबैको इच्छा, अनिवार्य निःशुल्क आधारभूत शिक्षा' लाई प्रभावकारीपमा कार्यान्वयन गर्ने लक्ष निर्धारण गरेको छ। सबै बालबालिकालाई विद्यालयसम्म पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ बैशाख १४ गतेसम्म भर्ना अभियान सञ्चालन गरिएको छ । शिक्षा प्राप्त गर्ने हरेक बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न यस्ता कार्यक्रमहरु नाराका रुपमा हैन, ग्रामीण तहसम्म प्रभावकारी कार्यान्वयन गरेर सुनिश्चित गर्न सक्नुपर्छ। शिक्षाको जग बलियो बनाउने भनेकै आधारभूत तहबाट हो। अब यो जिम्मेवारी स्थानीय तहमा आउँदैछ। त्यसैले शिक्षाको विकासमा स्थानीय तहले गम्भीरतापूर्वक योजना, नीति, कार्यक्रम बनाएर र त्यसलाई कार्यान्वयनमा लैजान सक्नुपर्छ।

yfxf gu/kflnsfsf]zv/ sf[sfp06/af6 lbjf a; ;]f

विहान	६:१५	बजे काठमाण्डौ (हाइस)
विहान	६:१५	बजे हेटौंडा (फोर्स)
विहान	७:१५	बजे काठमाण्डौ (बस)
विहान	८:00	बजे हेटौंडा (बस)
विहान	८:१५	बजे सिमभन्ज्याङ हुँदै काडमाण्डौ (फोर्स)
विहान	९: 00	बजे काठमाण्डौ (मिनीबस)
विहान	९:00	बजे हेटौंडा जम्बो हाइस
विहान	९:४५	बजे काठमाण्डौ फोर्स
विहान	१0:१५	बजे मार्खु, पालुङ हुँदै हेटौंडा (मिनीबर्स)
विहान	१0:१५	बजे काठमाण्डौ(फोर्स)
विहान	१0:३0	बजे हेटौंडा (फोर्स)
विहान	११:१५	बजे काठमाण्डौ (मिनिबस)
विहान	१२:३0	बजे हेटौंडा (बर्स)
मध्यान्ह	१२:३0	बजे काठमाण्डौ (बस)
मध्यान्ह	१:३0	बजे हेटौंडा (मिनीबस)
दिउँसो	१:३0	बजे पालुङ गोगने पकने (मिनीबस)
दिउँसो	१:३0	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो	२:३0	बजे काठमाण्डौ (फोर्स)
दिउँसो	३:00	बजे पालुङबाट मार्खु (बस)
दिउँसो	३:३0	बजे पालुङबाट काठमाण्डौं (बस)

थप जानकारीको लागि नारायणी यातायात दिवा बस सेवा तथा टिकट काउण्टर दामन शिखरकोट इन्चार्ज अरुण लामा ९८५५०७२३२२ र नरेन्द्र अधिकारी ९८५५०७०५६१

dxTjk0f{ 6]lnkmf]g gDa/x?

पालुङ एम्बुलेन्स (चालक)	९८१४२०७४०१
आग्रा एम्बुलेन्स (चालक)	९८६०२२३७५५
जनकल्याण उच्च मा.वि.	०५७–६२०३६४
थाहा नगरपालिका कार्यालय	०५७–४०००५६
मत्स्यनारायण मा.वि.	०५७–६२०५१२
ईप्रका पालुङ (प्रमुख)	९८५५०६९४९९
प्रहरी चौकी फाखेल	०५७–६९२५१८
जिल्ला प्रशासन मकवानपुर	०५७–५२०३८८
विद्युत प्राधिकरण पालुङ	०५७–४०००२९

यि हुन् पर्यटनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने तत्व

✍ Plngf du/

> प्रोडक्ट तयार गर्दा हामी दुई वटा सूत्र प्रयोग गर्न सक्छौं । एउटा हामीसंग भएका गहनालाई पर्यटन प्रोडक्टका रूपमा विकास गर्ने । उक्त प्रोडक्ट किन्ने पर्यटकको छनोट गरी बिक्रीका लागि प्रचार गर्ने । र, अर्को हामीसंग आइरहेका वा आउन सक्ने सम्भावना भएका व्यक्तिहरूले रुचाउने किसिमका पर्यटकीय प्रोडक्ट तयार गर्ने । थाइल्यान्ड र मकाउले मनोरञ्जनलाई पर्यटन प्रोडक्टको रूपमा विकास गरेको छ । प्रोडक्ट तयपछि टार्गेट ग्रुप छनोट गरेर सोहीअनुसार बजारीकरण गरिरहेको छ । यसैगरी, भारतले आफूसंग भएका पौराणिक र ऐतिहासिक वस्तुलाई संरक्षण गरी टार्गेट ग्रुपमा बजारीकरण गरिरहेको छ । यी त भए ठूला देशको उदाहरण । हाम्रै देशमा पनि पोखरासंग विद्यमान रहेको प्राकृतिक सौन्दर्यतालाई पोखराले प्रोडक्ट बनाएर बिक्री गरिरहेको छ ।

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

चार मुख्य तत्व हुनुपर्छ पर्यटनमा । आकर्षण, सहज पहुँच, खाना–वास र सहायक सुविधा । यी तत्वबाट प्रभावित हुन्छ पर्यटन । विभिन्न परिभाषाबाट पर्यटनको व्याख्या हुन्छ । सबैको सार भने घुमाइको अन्तरालमा गरिने क्रियाकलाप नै हो । पर्यटनलाई पर्यटकद्वारा हुने क्रियाकलाप भनेर अर्थ्याउन सकिन्छ । पर्यटकीय गतिविधिका लागि गन्तव्यमा आकर्षणले पहिलो भूमिका खेल्दछ । पर्यटकीय गन्तव्य बन्नमा त्यस क्षेत्रको आकर्षण महत्वपूर्ण रहेको हुन्छ । त्यस स्थानसम्म मानिसलाई पर्यटक बनेर पुग्न आकर्षणले प्रेरित गर्दछ । आकर्षण प्राकृतिक वा मानवनिर्मित जे पनि हुनसक्छ ।

आकर्षित गन्तव्यमा पुग्नका लागि पहुँचको आवश्यकता हुन्छ । जुन गन्तव्यमा सहज पहुँचको सुविधा विद्यमान रहेको हुन्छ, पर्यटन द्रुत गतिमा मौलाउँछ । जुन स्थानसम्म पुग्न कठिनाइ झेल्नुपर्छ । त्यस स्थानमा भरपुर आकर्षण भएतापनि अपेक्षाकृत पर्यटन फैलिन सक्दैन । पर्यटकीय गन्तव्यको सपना देख्ने हो भने उक्त स्थान छेउछाउ पर्यटकले रात बिताउन सक्ने सुविधाको प्रबन्ध गर्नुपर्छ । अन्यथा, आकर्षित स्थान पर्यटकीय गन्तव्य नभई अवलोकन स्थान मात्र बन्दछ । यसैगरी आकर्षण, सहज पहुँच र खाना/वासको सुविधाले मात्र पर्यटकलाई दोहोऱ्याएर आउने वातावरण निर्माण गर्न सकिन्न । उनीहरूका लागि विभिन्न सहायक सुविधाको बन्दोवस्त गर्नु आवश्यक हुन्छ । जस्तै, जातीय वा सांस्कृतिक नृत्य, हेल्थ क्लब, स्पा, क्यासिनो, दोहोरी साँझ, स्थानीय चिजबिज बिक्री स्टल, रात्रिकालीन बजारलगायतका सहायक सुविधा । सुविधाका निम्ति पर्यटकीय गन्तव्य र त्यहाँ आउने पर्यटकको पार्श्वचित्र अनुसार त्यस्ता सुविधाको प्रबन्ध गरिनुपर्छ । जसले गर्दा पर्यटकको बसाइ लम्बिन्छ । अनि मात्र सम्बन्धित गन्तव्यले उचित प्रतिफल प्राप्त गर्न सक्छ । यसैले यी चार तत्वको एकापसमा अन्योन्याश्रित सम्बन्ध रहेको छ ।

भर्खरै देश संघीयतातर्फ मोडिएको छ । देशले स्थानीय सरकार वा जनप्रतिनिधि पाएको छ । देश सातवटा प्रदेशमा विभाजित भएको छ । देशले समृद्धिको आधार कृषि, जलस्रोत, पर्यटन र विप्रेषणलाई मान्दछ । प्रदेशहरूले समृद्धिका आधार खोजिरहेको छ । अब कुरा गरौं प्रदेश–१ को । पर्यटनसँग प्रदेशलाई जोडेर हेरौं । प्रदेशका विभिन्न नगरपालिका वा गाउँपालिकाले पर्यटनलाई समृद्धिको आधार मानी कदम चालिरहेको हामी देखिरहेका छौं । यदि प्रदेश–१ ले समृद्धिको आधारशिला पर्यटनलाई मान्ने हो भने थोरै पहल गरेको खण्डमा हामी सफल हुन सक्छौं । तर, त्यसका लागि भने हामीले एकै स्वरमा प्रदेशको मुख्य पर्यटकीय प्रोडक्ट यो हो भन्ने चाहिं तय हुनुपर्छ । प्रदेशमा रहेका १४ जिल्लामा आ–आफ्नै मौलिकता रहेको छ । प्राकृतिक, सांस्कृतिक र साहसिक विविधता नै यहाँको पर्यटनको मेरूदण्ड हो । यसलाई हामीले 'पर्यटन उत्पादन' (टुरिजम प्रोडक्ट) को रूपमा विकास गर्न सक्छौं । पर्यटकीय गन्तव्य जतिसुकै सुन्दर भएतापनि त्यस स्थानमा पर्यटकको पहुँच नभए गन्तव्यको औचित्य रहँदैन । पर्यटनमा सरोकार राख्ने पक्ष र नीति निर्माणकर्ताले यी कुरा भने बुझ्न जरूरी छ । अहिलेसम्म पूर्वी क्षेत्र पर्यटनमा पछि पर्नुको कारणमध्ये प्रोडक्ट तय गर्न नसक्नु पनि एक हो । प्रोडक्ट तय गर्नुअघि हामीसँग मौलिकता के छ ? जसलाई हामी बेच्न सक्छौं कि सक्दैनौं ? यी कुरा विचार गर्नुपर्छ । पर्यटन प्रोडक्ट अरूभन्दा भिन्न र अरूले पचाउन सक्ने हुनुपर्छ । अनि अर्को कुरो, पर्यटन प्रोडक्ट बनाउँदा हामी पर्यटकको नजरबाट आफूलाई राखेर विचार गर्दैनौं । जसले गर्दा हामी असफल हुन्छौं ।

प्रोडक्ट तयार गर्दा हामी दुई वटा सूत्र प्रयोग गर्न सक्छौं । एउटा हामीसँग भएका गहनालाई पर्यटन प्रोडक्टका रूपमा विकास गर्ने । उक्त प्रोडक्ट किन्ने पर्यटकको छनोट गरी बिक्रीका लागि प्रचार गर्ने । र, अर्को हामीसँग आइरहेका वा आउन सक्ने सम्भावना भएका व्यक्तिहरूले रूचाउने किसिमका पर्यटकीय प्रोडक्ट तयार गर्ने । थाइल्यान्ड र मकाउले मनोरञ्जनलाई पर्यटन प्रोडक्टको रूपमा विकास गरेको छ । प्रोडक्ट तयपछि टार्गेट ग्रुप छनोट गरेर सोहीअनुसार बजारीकरण गरिरहेको छ । यसैगरी, भारतले आफूसँग भएका पौराणिक र ऐतिहासिक वस्तुलाई संरक्षण गरी टार्गेट ग्रूपमा बजारीकरण गरिरहेको छ । यी त भए ठूला देशको उदाहरण । हाम्रै देशमा पनि पोखरासँग विद्यमान रहेको प्राकृतिक सौन्दर्यतालाई पोखराले प्रोडक्ट बनाएर बिक्री गरिरहेको छ । प्राकृतिक सौन्दर्यता बाहेक पनि उसले विभिन्न सुविधा थपेको छ । यीमध्ये उसको मूल प्रोडक्टचाहिँ प्रकृति नै हो ।

अहिले प्रदेशका सबै जिल्लाले आ–आफ्नो स्थानको पर्यटकीय सम्भावनाको विषयमा व्याख्या गर्न सक्षम छ । तर, यसलाई हामीले सामाजिक मुद्दाको रूपमा मात्र लिइरहेका छौं जसले गर्दा हामी पछि परेका हौं । अब यसैलाई थोरै मेहनत गरेर व्यावसायीकरण गर्न सकियो भने यसबाटै हामीले आर्थिक, सामाजिक लाभ उठाउन सक्छौं । पर्यटन उत्पादन तय गर्न पूर्व हामीले हामीकहाँ आउने पर्यटकको विषयमा अध्ययन गर्नुपर्दछ । यस प्रदेशमा पर्यटनका तत्वहरु प्रायः विद्यमान छन् । यहाँका पर्यटकीय गन्तव्यहरु आकर्षित छन् । प्रायःजसो गन्तव्यमा पुग्नका लागि पनि सहज सुविधा छ । परिचित गन्तव्यहरूमा खाना/वासका लागि साना–ठूला होटल, लज वा घरवासको व्यवस्था गरिएका छन् । अन्य सुविधाहरु थपिने क्रममा रहेको छ ।

मात्र कमजोरी व्यवसायिक रूपमा पर्यटन प्रोडक्ट तय गर्न नसक्नु हो । हाम्रो प्रदेशमा भित्रिने पर्यटकहरु कहाँबाट आउँछन् । उनीहरूको चाहना, इच्छा वा प्रवृत्ति कस्तो छ । पार्श्वचित्र तय गरी उसले रूचाउने 'प्रोडक्ट' तयार गर्न सक्छौं । यसबाट हामीले तयार गरेको 'प्रोडक्ट' सहज बिक्री हुन्छ । यसलाई 'टार्गेट ग्रूप' छनोट भनिन्छ ।

प्रोडक्ट बिक्रीयोग्य बनाउनका लागि हामीले सर्वप्रथम त 'टार्गेट ग्रुप' को हो ? हामीले कस्ता प्रवृत्तिको पर्यटकका लागि प्रोडक्ट तयार गर्दैछौं भन्ने ध्यान दिन आवश्यक छ । प्रदेशमा भएका सम्भावनालाई एकिकृत ढंगबाट प्रोडक्ट निर्माण गर्नुपर्छ । व्यवसायिक दृष्टिकोणबाट । पर्यटन सरोकारवालाहरु सबैले पर्यटनलाई भावनात्मक हिसाबबाट हेरिरहेका छन् । भावनामा बगेर आफ्नो स्थान अन्यभन्दा सर्वोत्कृष्ट छ भन्ने गर्दछौं । तर, आफूलाई उत्कृष्ट लाग्ने गन्तव्य (प्रोडक्ट) पर्यटकका लागि अर्थहिन पनि हुन सक्छन् ।

यदि हाम्रो प्रदेशलाई पर्यटकीय गन्तव्य बनाउने कल्पना हो भने यी कुरा हामीले बुझ्नैपर्छ । हामीसँग त्यसको भन्दा राम्रो वस्तु वा सम्भावना छ भनेर गमक्क परेर बस्छौं । एकीकृत बजारीकरण गरेका छैनौं । हामीसँग अथाह सम्भावनाका बाबजुद पनि किन पर्यटकलाई आकर्षित गर्न सकिरहेका छैनौं । यस विषयमा सायदै अध्ययन गरेका छौं ।

प्रदेश–१ मा मिश्रित सम्भावना रहेको छ । हामीसँग हिमाल, पहाड, तराई, वनजंगल, नदी, धार्मिक महत्वका वस्तु इत्यादि रहेका छन् । यीमध्ये कुनलाई हामीले आत्मसात गरी अघि बढेको खण्डमा थोरै मेहेनतले तत्काल बिक्रीयोग्य बनाउन सक्षम हुन्छौं । यी विषयमा अध्ययन गरी प्रोडक्ट तय गरिनुपर्छ । यसका लागि सरकार पक्षबाट पहल हुन जरूरी छ ।

जसका सहायक निजी क्षेत्र, पर्यटनसँग सरोकार राख्ने संस्थाहरु र स्थानीय जनमानस हुन्छन् । प्रोडक्ट तयपछि टार्गेट ग्रूपमा पुग्न त्यसको सही प्याकेजिङ भने हुनुपर्छ । अनि मात्र प्रदेशले प्रोडक्टको माध्यमबाट आर्थिक समृद्धिको सपना पूरा गर्न सक्छ । पर्यटन श्रममूलक उद्योग भएकाले यसबाट स्थानीय तह वा क्षेत्रीयस्तरमा नै रोजगारीको सिर्जना गर्दछ । जसबाट मध्यमस्तरमा श्रम गरेर जीविकोपार्जन गर्नेदेखि लिएर माथिल्लो तहमा बसेर नीति निर्माणकर्तासम्मलाई उचित रोजगारको अवसर प्राप्त हुन्छ । विदेशिने जनशक्तिलाई पनि हामीले पर्यटनमा आकर्षित गर्न सक्छौं । जनशक्तिलाई परदेसिनबाट जोगाउन सकेको खण्डमा देशले छिटो र दिगो विकास गरी समृद्ध बन्दछ ।

(मगर पर्यटन व्यवसायी हुन् ।)

चित्लाङमा जैतुन बिरुवा उत्पादनमा लगाएको लगानीको उपलब्धी खै ?

सरकारले कृषिको विकासका लागि जति लगानी गरेको छ, त्यो सबै बालुवामा पानी जतिको पनि भएको छैन । बरु बालुवामा पानी खन्याएमा त्यसको केही उपलब्धी सम्भव होला । तर, नेपालमा कृषिका कर्मचारी र प्राविधिकहरुको भ्रष्ट मनोवृत्तिले गर्दा नेपालको कृषि क्षेत्र खरानी पथमा लम्किदै छ ।

कृषि खरानी पथमा लम्किएको कुरा अन्त कतै केही आंकडा नहेरी प्रत्येक वर्ष कृषिमा लगानी गरिएको पूँजीगत खर्च र त्यसबाट प्राप्त प्रतिफलको समिक्षा गरे स्पष्ट हुन्छ । कृषिमा हुने लुटतन्त्रको एउटा सानो उदाहरण यस्तो छ । कृषि विकास मन्त्रालयले गत आर्थिक वर्षको अन्त्यमा रातारात करिब एक करोडको जैतुनको बिरुवा किसानका लागि अनुदानमा वितरण गर्ने गरी खरिद गर्यो । मन्त्रालयको फलफूल विकास निर्देशनालय किर्तिपूरले आफैंले नर्सरी उत्पादन गरी किसान सम्म पुऱ्याउन छाडिसकेको छ ।

जैतुनको विकासका लागि ईटाली सरकारले १२ वर्ष अगाडि बाजुराको कोल्टीस्थित जनप्रकाश उच्च माध्यमीक विद्यालयमा जैतुन खेतीको परीक्षण गरेको थियो । जुन जैतुन खेती सफल पनि भएको थियो । बाजुरामा जैतुन खेती परीक्षण भए पश्चात परियोजनाले भौतिक पूर्वाधारसहितको सरकारलाई जिम्मा लगाएको थियो । जैतुनको सम्भावना धेरै भएकाले कृषि विकास मन्त्रालयको कार्यालयमा जैतुनले प्राथमिकता पायो ।

सरकारले बिरुवा उत्पादन गर्नका लागि मकवानपुरको चित्लाङमा पनि लगानी गर्यो । तर न त बिरुवा फस्टायो न त नर्सनी नै । चित्लाङमा नर्सरी विकास हुन सकेन । फलस्वरुप आर्थिक वर्षमा जैतुनको बिरुवा खरिद गरी अनुदानमा वितरण गर्ने योजना सहित मन्त्रालयले करिब १ करोड रुपैयाँ विनियोजन समेत गरेको थियो । पश्चिमी पहाडी जिल्लामा जैतुनको नर्सरी स्थापनाका लागि २ वर्ष देखि बाजुरामा कार्यालय नै खडा गरि यो तर जैतुनको विकास हुन सकेन् ।

सरकारले नर्सरीको विकास गनुपर्ने थियो । तर, गतबर्ष करिब १ करोडको लागतमा १७ हजार

बिरुवा खरिद गर्ने टेन्डर निकालियो । टेन्डर प्रक्रियाको नाटक गर्दै स्टेशनरी सप्लायर्सबाट जैतुनका बिरुवा किन्ने काम फलफूल निर्देशनालयले गर्यो ।

निर्देशनालयका अनुसार बाजुरामा ४ हजार, बझाङमा २ हजार, डोल्पामा २ हजार, जाजरकोटमा २ हजार, कालिकोटमा २ हजार, रुकुममा ३ सय, मनाङमा ३ सय, खोटाङमा ३ सय, मुगुमा ३ सय बिरुवा वितरण गरिएको रेकर्ड कागजमा राखिएको स्रोत बताउँछ । यहि हिसावले गर्दा पनि २ हजार १ सय बिरुवा गायब भएको देखिन्छ । प्रति बिरुवा ४ सय ९३ रुपैयाँमा खरिद गरिएको दिइएको छ भने सो बिरुवा संकट मोचा कार्की सप्लायर्सले फलफूल विकास निर्देशनालयलाई उपलबध गराएको थियो । स्रोत भन्छ फलफूल निर्देशनालयका निमित्त प्रमुख रामजी देवकोटाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुरुप त बाजुरामा सो संख्याको जैतुनको बिरुवा पुगेको छ न जाजरकोट र डोल्पामा नै ।

प्रदेशमार्फत हजार नमुना विद्यालय चलाउने तयारी

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले प्रदेश सरकारमातहतमा नमुना विद्यालय सञ्चालन गर्ने तयारी गरेको छ । विद्यालय क्षेत्र विकास योजना (एसएसडिपी) अन्तर्गत सन् २०२२ सम्म हजार नमुना विद्यालय बनाउने लक्ष्यसहित कार्यक्रमकै रुपमा प्रदेश सरकारमार्फत सञ्चालन गर्ने तयारी भएको हो ।

विद्यालय तहको अधिकार स्थानीय तहमा गएकाले केन्द्रले नमुना विद्यालयको मापदण्ड बनाउने र प्रदेशले कार्यक्रमका रुपमा कार्यान्वयन गर्ने तयारी भएको हो । नमुना विद्यालयका लागि दातृ निकायले लगानी गर्ने भएकाले प्रदेश सरकारलाई जिम्मेवार बनाउन खोजेको शिक्षा मन्त्रालयका अधिकारी बताउँछन् ।

शिक्षा मन्त्रालयका कार्यक्रम तथा योजना महाशाखा प्रमुख वैकुण्ठ अर्यालले नमुना विद्यालय प्रदेशमार्फत कार्यक्रमका रुपमा सञ्चालन गर्ने विषयमा छलफल भएको र अर्थ मन्त्रालयसँग छलफल गरेर कार्यक्रम बारे निर्णय हुने बताए । नमुना विद्यालयमा पूर्वाधार विकास, व्यवस्थापकीयलगायत पक्षमा ठूलो लगानी हुने भएकाले केन्द्रले बढी चासो दिएको हो ।

देशभरमा २२२ नमुना विद्यालय छनोट

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमले सात वर्षमा हजार नमुना विद्यालय बनाउने लक्ष्य राखे पनि दुई वर्षमा २ सय २२ विद्यालय मात्र छनोट भएका छन् । सरकारले अघिल्लो वर्ष सबै निर्वाचन क्षेत्रमा कम्तीमा एउटा नमुना विद्यालय बनाउने लक्ष्य राखे पनि सामुदायिक विद्यालयले छनोटको आधारसमेत पूरा गर्न नसक्दा लक्ष्य पूरा हुन सकेन । अघिल्लो वर्ष शिक्षा विभागले तीनपटक सार्वजनिक सूचना गर्दा पनि २ सय ९ निर्वाचन क्षेत्रबाट मात्र दरखास्त आएको थियो । नमुना विद्यालय बनाउनका लागि छनोट मापदण्ड पूरा गर्न नसक्दा सबै जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट सबै निर्वाचन क्षेत्र पर्ने गरी सिफारिस आएको थिएन ।

विद्यालय छनोट गर्न अन्योल

यस वर्ष नमुना विद्यालय छनोटमै अन्योल छ । नमुना विद्यालय बनाउने जिम्मा स्थानीय तह, प्रदेश वा केन्द्र कसलाई दिने भन्ने अन्योल छ । शिक्षा मन्त्रालयका सहसचिव वैकुण्ठ अर्यालले मोडालिटी तय भइनसकेका कारण यस वर्ष नमुना विद्यालय छनोटको संख्या यकिन नभएको बताए । विद्यालय तहको अधिकार स्थानीय तहमा गएका कारण पनि कसले नमुना विद्यालय छनोट गर्ने भन्ने अन्योल छ।

गुरुयोजनाका आधारमा रकम

नमुना विद्यालय निर्माणका लागि सरकारले गुरुयोजनाका आधारमा रकम उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । नमुनाका लागि छनोट भएका विद्यालयका लागि 'सिड मनी'स्वरुप सरकारले प्रतिविद्यालय १५ लाखका दरले रकम विनियोजन गरी पठाएको थियो । केन्द्रले पठाएको रकम गुरुयोजनाका आधारमा खर्च गर्नुपर्छ । कस्तो विद्यालय बनाउने भनेर योजना तयार पारेपछि मात्र रकम उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ । नमुनामा छनोट भएका विद्यालयलाई सरकारले आवश्यकताका आधारमा रकम उपलब्ध गराउनेछ । विद्यालय भवन, ल्याब वा अरु जे आवश्यकता छ, त्यही उपलब्ध गराउने व्यवस्था छ ।

शिक्षामा एक खर्ब २७ अर्ब बजेट सिलिङ

आर्थिक वर्ष ०७५/७६ का लागि सरकारले शिक्षामा एक खर्ब २७ अर्बको बजेट सिलिङ तोकेको छ । बजेट सिलिङका आधारमा शिक्षा मन्त्रालयले कार्यक्रम तय गर्दै छ । शिक्षा मन्त्रालयका कार्यक्रम तथा योजना प्रमुख वैकुण्ठ अर्यालले कुल एक खर्ब २७ अर्बमध्ये ७४ अर्ब स्थानीय तहमा जाने र बाँकी उच्च शिक्षालगायतमा केन्द्र मार्फत वितरण हुने बताए । स्थानीय तहमा जाने बजेट शिक्षकको तलब-भत्ता, पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति, बालविकासलगायतमा खर्च गर्ने रकम हो । त्यसैगरी स्थानीय तहमा जानेबाहेकको बजेट उच्च शिक्षा, पुस्तकालय, प्राविधिक शिक्षालगायतमा खर्च हुनेछ ।

छनोटका आधार

शिक्षा मन्त्रालयले नमुना विद्यालय छनोटका लागि 'नमुना विद्यालय छनोटका आधारहरु २०७३' निर्माण गरेको छ । भौतिक पक्षदेखि स्थानीयको प्रतिबद्धतासमेत नमुना छनोटको आधार तोकिएको छ । कक्षा १ देखि १२ सम्मको पठनपाठनका लागि आवश्यक हुने पर्याप्त जग्गा हुनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

यस्तो छ, शिक्षा मन्त्रालयको १३ बुँदे कार्यादेश

साविकका जिल्ला शिक्षा कार्यालयलाई नाम बदलेर जिल्ला प्रशासन कार्यालय मातहत ल्याए पनि ती कर्मचारी आफ्नै मातहत भएको दावी गर्दै शिक्षा मन्त्रालयले १३ बुँदे कार्यादेश दिएको छ ।

संघीयता सँगै विद्यालय शिक्षाको अधिकार स्थानीय सरकारको भएपछि जिशिकालाई शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइका रुपमा प्रशासन कार्यालय मातहत राखिएको छ । उक्त इकाइले प्रयोग गर्ने छापमा समेत गृह मन्त्रालयको नाम उल्लेख भईसकेको छ । यस्तो अवस्थामा इकाइमा कार्यरत जनशक्ति गृह मन्त्रालय अर्न्तगतका हुने वा शिक्षाका हुने भन्ने तर्क वितर्क उठिरहेका बेला कार्यादेश पठाएर शिक्षा मन्त्रालयले ती कर्मचारी आफ्नै भएको दावी गरेको हो ।

इकाइलाई पठाएको १३ बुँदे कार्यादेशको बुँदा नम्बर १० मा जारी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न इकाइ गठन गरिएको स्मरण गराउँदै इकाइमा रहेका दरबन्दी शिक्षा प्रशासनकै भएको र सेवा सञ्चालन पनि मन्त्रालयबाटै हुने ब्यवस्था बमोजिम मन्त्रालय प्रति इकाइको उत्तरदायित्व रहने उल्लेख छ । कार्य सम्पादनको प्रतिवेदन पहिले जस्तै शिक्षा मन्त्रालय वा अर्न्तगतका केन्द्रीय निकायमा पठाउने तथा आवश्यकता अनुसार प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय वा प्रजिअ समक्ष पठाउन भनिएको छ ।

तर बुँदा नम्बर ११ मा फेरी इकाइ प्रमुख विदामा बस्नु परेमा प्रजिअबाट स्वीकृत गराउन भनिएको छ । यस अघि क्षेत्रीय शिक्षा निर्देशनालयमा सहसचिव निर्देशक हुन्थे भने उनीहरूबाट नभए विभागको एक तह माथिको कर्मचारीबाट विदा स्विकृत गराउने ब्यवस्था थियो ।

कहिले संघीय मन्त्रालयले निर्देशन दिने कहिले गृह मातहत राख्ने गर्दा अलमल भएको भन्दै इकाइका एक जना प्रमुखले शिक्षा मन्त्रालयको नेतृत्वले स्पष्ट धारणा नबनाउँदा अलमल भएको गुनासो गरे । 'हाम्रो आफ्नै मन्त्रालय छ तर कहिले संघीयले निर्देशन गर्छ, कहिले गृह मन्त्रालय मातहत राखिन्छ बहुत दिक्क लाग्दो अवस्था आयो' उनले प्रश्न गरे, 'यसै गरी काम गर्ने हो भने शिक्षा मन्त्रालय नै किन चाहियो ?'

तर शिक्षा मन्त्रालयका उच्च कर्मचारीहरूले सक्रमणकालीन अवस्थामा यस्ता अलमल सामान्य भन्दै अघि बढ्न पर्ने बताउँदै आएका छन् । त्यसैका आधारमा इकाइलाई कार्यादेश दिएको उनीहरु बताउँछन् ।

उक्त कार्यादेशमा इकाइको यस अघि नै स्वीकृत कार्यविवरण तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनमा उल्लेख भएको स्थानीय सरकारका शिक्षाका अधिकार बाहेकका काम गर्न भनिएको छ । साविकका जिशिकाले गर्दै आएका कार्यक्रम तथा बजेटलाई इकाइमा स्थानान्तरण गर्ने, कार्यरत कर्मचारीमध्ये द्वितीय श्रेणीको अधिकृत इकाइ प्रमुख हुने जिल्लाका कर्मचारीहरु इकाइमै बस्ने र तृतीय श्रेणीको अधिकृत इकाइ प्रमुख हुने जिल्लामा साविक देखि कार्यरत जिशिअहरूले केन्द्रबाट तोकिएको इकाइ प्रमुखलाई बुझबुझारथ गरेपछि मात्रै जिशिअ र सहायक जिशिअले मन्त्रालयलाई जानकारी गराई रमाना लिन भनिएको छ ।

यस्तै साविक जिशिकामा पद रहेपनि काजमा खटिएका कर्मचारीको तलब इकाइबाट भुक्तानी हुने र अस्थायी तथा करारमा कार्यरत कर्मचारीलाई असार मसान्तसम्म काममा लगाउन भनिएको छ । त्यस पछि उनीहरुको करार के हुने भन्ने स्पष्ट गरिएको छैन ।

सम्पत्ति, विद्यार्थी, शिक्षक सहित विद्यालयहरूसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण विषयको विवरण १५ दिन भित्र प्रशासन कार्यालयमा पेश गर्न भन्दै उक्त कार्यादेशमा इकाइ प्रमुखको पदनाममा जिल्लागत स्वीकृत संगठन संरचनामा उल्लेख भए अनुसार उप सचिव र शाखा अधिकृत लेख्न भनिएको छ । मन्त्रालयको सूचनाहरू वेभसाइट र इमेल मार्फत् पठाईने हुँदा नियमित रुपमा चेकजाँच गर्न र सूचना प्राप्त हुनासाथ तोकिएका समयभित्र कार्य सम्पादन गर्न समेत उक्त कार्यादेशमा उल्लेख छ ।

गाउँपालिकाद्वारा नदीजन्य उत्खनन् रोक्न पत्राचार

◆ शिवकुमार काशी

मकवानपुरको मनहरी गाउँपालिकाले राप्ती र मनहरी खोलामा भइरहेको नदीजन्य उत्खनन् तत्काल रोक्न उत्खनन्कर्तालाई पत्राचार गरेको छ ।

१९ वैशाखमा गाउँपालिकाका कार्यबाहक अध्यक्ष मनिला बिष्टले गाउँपालिकालाई कुनै किसिमको लिखित जानकारी नै नदिई भइरहेको उत्खनन् बारे चासो ब्यक्त गर्दै उत्खनन् रोक्न पत्राचार गरेकी हुन् । उनले पत्रमा राप्ती र मनहरी खोलामा के कति परिमाणमा उत्खनन् हुनुपर्ने र हाल के कति परिमाण उत्खनन् भइसकेको तथा कुन कम्पनी, व्यक्ति वा फर्मले उत्खनन् अनुमति पाएको भन्ने समेत गाउँपालिकालाई जानकारी नभएको उल्लेख गरेकी छिन् । उत्खनन् प्रक्रिया र आगामी दिनमा गिटी, ढुंगा बालुवाको उत्खनन् प्रशोधन र निकासी प्रक्रियालाई व्यवस्थित गर्न तत्काललका लागि उत्खनन् कार्य रोक्न पत्राचार गरिएको कार्यबाहक अध्यक्ष बिष्टले जानकारी दिइन् । 'अहिले कुन ठाउँमा कति परिमाण कुन कुन उपकरण प्रयोग गरेर उत्खनन् भइरहेको छ भन्ने कुराको कुनै जानकारी गाउँपालिकालाई छैन', बिष्टले भनिन्-'अनुमतिप्राप्त उत्खनन्कर्ताले गरेको उत्खनन् तथा आइइ गरेको क्षेत्रको अनुगमन र प्राविधिक नापजाँचपछि मात्रै यसबारे निर्णय लिइनेछ ।' गाउँपालिकालाई समेत गुमराह राखेर भइरहेको उत्खनन्लाई व्यवस्थित गरी आगामी आर्थिक बर्षदेखि व्यवस्थित बनाउनका लागि ऐन बन्ने प्रक्रियमा रहेको उनले जानकारी दिइन् । तर, ऐन बन्ने प्रक्रियामा रहँदा केही क्रसर उद्योगहरूले धमाधम जिल्ला समन्वय समितिको हवाला दिँदै उत्खनन् गरिरहेकोप्रति उनले आक्रोश ब्यक्त गरिन् । जिल्ला समन्वय समितिले खटाएको प्राविधिक तथा समितिले समेत मनहरीका नदीहरूमा के कति परिमाण उत्खनन् कसले गर्ने भन्नेबारे कुनै जानकारी नदिएको पाइएको छ ।

राप्तीखोलाको खरंगा, रजैया र चौधमाइल खण्डमा केही हप्तादेखि उत्खनन् भइरहेको छ । त्यसैगरी मनहरी खोलाको मनहरी पुलको उत्तर र दक्षिणतर्फका भागमा समेत उत्खनन् भइरहेको छ । हाल क्रसर उद्योगहरूले उत्खनन् गरिरहेको ती क्षेत्रहरूमा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गरी उत्खनन्योग्य ठानिएको छ । तर, जनप्रतिनिधिहरूलाई नै जानकारी नदिई तथ्यांक लुकाउने हिसावले उत्खनन् गरिएकोप्रति गाउँपालिकाले आपत्ति प्रकट गरेको हो ।

यसअघि जिल्ला समन्वय समितिका कर्मचारीहरूसँग आर्थिक चलखेलम गरी यही समयमा उत्खनन् गर्नेगरेको पाइएको छ ।

सातवटा झोलुङ्गे पुल बन्दै

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुरमा सातवटा झोलुङ्गे पुल बन्दै छन्। ती पुलबाट एक हजार घरधुरीका करिब ८ हजार स्थानीयवासी लाभान्वित हुने भएका छन् । जिल्ला समन्वय समिति मकवानपुरको 'स्वाप' कार्यक्रम अन्तर्गत राडो नेपालको प्राविधिक सहयोगमा ५ गाउँपालिका र एक नगरपालिकामा करिब ३ करोडको लागतमा सातवटा झोलुङ्गे पुल निर्माण हुन लागेका हुन् ।

'चालू आवको अन्तिमसम्ममा सात वटै झोलुङ्गे पुलको निर्माण सम्पन्न हुनेछन्,' जिल्ला समन्वय समिति मकवानपुरका प्रमुख रघुनाथ खुलालले भने ।

४० लाखको लागतमा भीमफेदी गाउँपालिकास्थित बोकेदहमा र मकवानपुर गढी गाउँपालिकास्थित सुकौरामा करिब ३८ लाखको लागतमा निर्माण भइरहेको राडो नेपालका प्राविधिक सव-इन्जिनियर चन्द्र योञ्जनले बताए ।

मकवानपुरको पूर्वी क्षेत्रमा पर्ने बाग्मती गाउँपालिकाको ठाडो खोला, भीमफेदी गापाको राप्ती सुपिङ झोपु र मनहरी झोलुङ्गे पुलसहित ३ वटा झोलुङ्गे पुलको मर्मत कार्य भइरहेको छ तुइनहरु विस्थापित गर्ने उद्देश्यले सरकारले विगत वर्षदेखि झोलुङ्गे पुल निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिइएको छ । गत वर्ष दुईवटा तुइन विस्थापित भए जिल्लाका ८ स्थानका तुइनमार्फत २० हजारले जोखिमयुक्त रुपमा दैनिक आवतजावत गर्दै आएका छन- जिल्लामा हालसम्म ६५ वटा झोलुङ्गे पुल निर्माण भइसकेका छन् ।

विकास खबरपत्रिका साप्ताहिक
हरेक सोमबार
पलपलको खबर
www.bikaskhabar.com

नागरिकता जलेपछि वृद्धभत्ताबाट वञ्चित

◆ विकास संवाददाता

घर जल्दा नागरिकतासमेत जलेर नागरिकताविहीन बनेका छन्, राक्सिराङ गाउँपालिका ६ सिलिङेका ७८ वर्षीय गोपाल चेपाङ। नागरिकता नभएकाले उनले सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउन सकेका छैनन् । उनकी पत्नी ६८ वर्षीया नन्दमायाको पनि नागरिकता जलेकाले वृद्धभत्ता पाएकी छैनन् । दम्पतीले नै ६ वर्षदेखि वृद्धभत्ता पाउन गोपालले बताए। भने, 'बूढाबूढीको नागरिकता थियो, घर जल्दा नागरिकता पनि खरानी भयो।'

नेपाली सेनाले राक्सिराङ गाउँपालिका ६ खर्कनटारमा गरेको निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरमा आएका उनले भने। उनले काँकडाको सिलिङेमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयले चलाएको एकीकृत घुम्ती शिविरबाट नागरिकता लिएका थिए। जिल्ला सदरमुकाम हेटौंडामा गएर नागरिकता बनाउन सक्ने अवस्थामा पनि छैनन्। कागजपत्र जुटाउन र प्रशासन कार्यालयसम्म आवतजावत गर्न पनि नसक्ने अवस्थामा छन्।

७ छोराछोरीका बाबु गोपालको साथमा अहिले श्रीमती मात्रै छिन्। 'नागरिकता भएको भए सरकारले महिनाको २ हजार पैयाँ दिन्थ्यो,' गोपालले गहभरि आँसु पार्दै भने, 'त्यति पैसा भएको भए दुःखजिलो बाँचिन्थ्यो।' उनका दुवै घुँडा सुनिएका छन् । उकालो ओरालो मात्र होइन, समथरमा पनि कसैको साहाराबिना हिंड्न सक्दैनन्। 'नागरिकता नभएको कारणले वृद्धभत्ता दिन सकिएको छैन,' वडाध्यक्ष सिंहबहादुर चेपाङले भने, 'उनीजस्ता

धेरै जेष्ठ नागरिकले भत्ता पाउन सकेका छैनन्।'

विशेषगरी चेपाङ समुदायका वृद्धवृद्धा हेटौंडा गएर नागरिकता बनाउन सक्दैनन्। मुख्यगरी आर्थिक अभावकै कारण उनीहरूलाई हेटौंडा आवतजावत गर्न कठिनाइ छ। 'जिल्ला प्रशासन कार्यालयले यस क्षेत्रमा एकीकृत घुम्ती शिविर सञ्चालन नगरेसम्म विपन्न समुदायका व्यक्तिहरूले नागरिकता लिन सक्दैनन्,' गाउँपालिका अध्यक्ष राजकुमार मल्लले भने, 'कम्तीमा पनि २/२ वर्षमा यो क्षेत्रमा नागरिकता टोलीसहितको एकीकृत घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्नुपर्छ।'

राक्सिराङ गाउँपालिकामा समेटिएका साविकका गाविस खैराङ, काँकडा, राक्सिराङ, सरिखेत र कैलाश गाउँपालिकामा पर्ने साविक गाविस भार्ता, गोगने, डाँडाखर्क, कालिकाटार र नामटारका ३५ प्रतिशतभन्दा बढी चेपाङ समुदायहरु नागरिकताविहीन छन् । 'कैयौंलाई नागरिकताको महत्व नै थाहा छैन, कैयौंलाई हेटौंडा आएर नागरिकता लिन नै आर्थिक समस्या छ,' कैलाश गाउँपालिकाका अध्यक्ष टंक मोक्तानले भने, 'गाउँमा नागरिकताको टोली आएको अवस्थामा मात्र उनीहरूले नागरिकता बनाउन सक्छन्।' नागरिकता अभावले ७० वर्ष पार गरिसकेका कैयौं स्थानीय वृद्धवृद्धाहरु वृद्धभत्ता पाउनबाट वञ्चित छन्।

प्रशासन कार्यलय संघीय सरकार मातहत हुनुपर्ने तर्क

◆ विकास संवाददाता

तीन नम्बर प्रदेशका प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूले जिल्ला प्रशासन कार्यलय संघीय सरकार मातहत हुनुपर्ने तर्क गरेका छन् । हेटौंडामा गृह मन्त्रालयले आयोजना गरेको ३ नं प्रदेशस्तरीय सुरक्षा गोष्ठीमा उनीहरूले केन्द्र सरकारप्रति उत्तरदायी बनाउनुपर्ने धारणा राखेका हुन् ।

हेटौंडामा भएको प्रदेश ३ स्तरीय सुरक्षा गोष्ठीमा सहभागी १३ जिल्लाका सुरक्षा प्रमुखहरू । प्रदेशको आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयमा सहसचिव तहको कर्मचारीले सचिवको काम गर्छु-गोष्ठीमा सहभागी एक जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीले भने, आफू सरह वा जुनियरलाई ब्रिफिङ गर्न नमिल्ने भएकाले जिल्ला प्रशासन कार्यालय केन्द्र मातहत नै रहनुपर्छ र केन्द्रमा नै ब्रिफ्रिङ गर्ने प्रणाली हुनुपर्छ । प्रदेश ३ का प्राय जिल्लामा सहसचिव तहका प्रमुख जिल्ला अधिकारी छन् ।

"गैरसरकारी संस्था पारदर्शी हुनुपर्छ"-मुख्यमन्त्री पौडेल

◆ विकास संवाददाता

प्रदेश ३ का मुख्यमन्त्री डोरमणि पौडेलले गैरसरकारी संस्थाहरु बढी जिम्मेवार र पारदर्शी हुनुपर्ने बताएका छन्। गैरसरकारी संस्थाप्रति समाजको दृष्टिकोण नकारात्मक रहेकाले उनीहरु सचेत र सजग रहनुपर्ने पौडेलले बताए।

गैरसरकारी संस्था महासंघ नेपाल प्रदेश-३ ले गरेको प्रदेश नागरिक सम्मेलन तथा प्रथम अधिवेशनको मंगलबार हेटौंडामा उद्घाटन गर्दै पौडेलले गैससलाई परिणामुखी काम गर्न आग्रह गरे। 'गैससहरूले सरकारको सहयोगीका रुपमा कार्य गर्नुपर्छ,' पौडेलले भने, 'मुलुकलाई समृद्ध बनाउन सबै क्षेत्रको भूमिका र सहयोग आवश्यक छ।'

प्रदेश ३ मा जेठ पहिलो साताबाट "वर्षे" अधिवेशन हुने

◆ विकास संवाददाता

प्रदेश ३ का सभामुख सानुकुमार श्रेष्ठले जेठको पहिलो साताबाट 'वर्षे' अधिवेशन सुरू हुने बताएका छन् । प्रथम अधिवेशन अवधिभर प्रदेशसभाले गरेका कामबारे जानकारी दिन आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा बोल्दै उनले आगामी आर्थिक वर्ष २०७५र७६ को बजेट तयारीका लागि प्रथम अधिवेशन अन्त्य गरिएको दाबी गरे।

'जेठको पहिलो साता वर्षे अधिवेशन प्रारम्भ हुन्छ,' सञ्चारकर्मीसँग कुरा गर्दै उनले भने, 'हतारमा नभई आगामी आर्थिक वर्षको बजेटको तयारीका लागि अधिवेशन अन्त्य गरिएको हो।' सभामुख श्रेष्ठले सरकार र प्रदेशसभा सदस्यले बजेटको तयारी थालिसकेको दाबी गरे। 'सरकार र सांसदहरु जनताका अपेक्षा र आवश्यकताबारे जानकारी लिन निर्वाचन क्षेत्रमा हुनुहुन्छ,' उनले भने, 'यो बीचमा पनि बजेटको तयारी भइसकेको छ, असार १ गते बजेट ल्याउनै पर्ने र त्यसको १५ दिनअघि नै प्रिबजेट छलफल गर्नुपर्नेहुन्छ।'

सरकारको सिफारिसमा प्रदेश प्रमुखले अधिवेशन अन्त्य र आह्वान गर्ने व्यवस्था छ। प्रदेश सरकारले सभालाई बिनजेस दिन नसकेपछि र बजेटको तयारी भन्दै माघ १८ बाट सुरू भएको अधिवेशन वैशाख १४ गते राति हतारमा अन्त्य गरिएको थियो। अन्योलका कारण अधिवेशन चाँडै अन्त्य गरिएको हो। वर्षे अधिवेशन आह्वान गरेर चालू आर्थिक वर्षका लागि 'बजेट' र नीति तथा कार्यक्रम ल्याउने तयारीमा रहेको सरकार कानुन र समयको अभाव भन्दै पछि हटेको थियो। हिउँदे अधिवेशनलाई विधेयकलगायतको काम गर्ने र वर्षे अधिवेशनलाई बजेट अधिवेशनको रुपमा लिने गरिन्छ। सभामुख श्रेष्ठले १९ वटा बैठक बसेको अधिवेशन अवधिभर ५ विधेयक र एक नियमावली पारित भएको जानकारी दिए। उनले सभामुख, उपसभामुखको निर्वाचन, प्रदेश सरकार गठन, लोगो र ड्रेस कोड निर्धारण, कार्यव्यवस्थालगायत सार्वजनिक लेखा, प्रदेश मामिला, अर्थ तथा विकास, उद्योग, पर्यटन, वातावरण एवं शिक्षा र स्वास्थ्य समिति र राजधानीको सम्भाव्यता अध्ययनसम्बन्धी विशेष समिति गठन भएको बताए। 'सार्वजनिक लिखत प्रमाणीकरण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक', 'प्रदेश सरकारको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको विधेयक,' 'स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यले पाउने सुविधासम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन' र 'गाउँ/नगर/जिल्ला सभा सञ्चालन (कार्यविधि) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक' र 'विनियोजन विधेयक' पारित भएको हो।

सरकारले चालू आर्थिक वर्षको बाँकी अवधिको 'आय र व्ययको अनुमान' प्रस्तुत गरेर पारित गरेको छ। उनले नेपाल सर कारबाट प्राप्त अनुदान र आफ्नो मातहत स्थानीय निकायलाई वित्तीय समानीकरण अनुदान दिनेसम्बन्धी कानुन, प्रदेश आकस्मिक कोष ऐन, प्रदेश लोकसेवा आयोगसम्बन्धी ऐन, सरकारी कामकाजको भाषा निर्धारणसम्बन्धी कानुन यथाशक्य चाँडो पारित गर्नुपर्ने प्रदेशसभाको दायित्व भएको भन्दै प्रदेश विकास निर्माणको कार्यलाई शीघ्रगतितर्फ अघि बढाउनेतर्फ सचेत र हेको दाबी गरे।

कर्मचारीको अझै समस्या

सभामुख सानुकुमार श्रेष्ठले प्रदेशसभा सचिवालयले अझै कर्मचारीको समस्या अझै झेलिरहेको गुनासो गरे। 'विषयविज्ञ' र 'अनुभवी' कर्मचारी नहुँदा समस्या भएको स्विकार्दै सुधारिँदै जाने विश्वास व्यक्त गरे।

विकास
प्रेसकाउन्सिलबाट 'क' वर्गको मान्यता प्राप्त
www.bikaskhabar.com खबरपत्रिका, साप्ताहिक
२०७४ वैशाख २४ गते सोमबार 07 May, 2018, Monday
जि.प्र.का.दर्ता नं. ५९/२०६५/०६६ म.जि.हु.दर्ता नं. २३/२०६६/०६७

www.bikaskhabar.com
bikaskhabar@gmail.com

हिमालयनमा जुनियर रेडक्रस सर्कल

फाइल फोटो

◆ विकास संवाददाता

उत्तरी मकवानपुरको थाहा नगरपालिका ४ शिखरकोटमा रहेको हिमालयन ईङ्गलिस स्कूलमा वर्ष २०१८ को जुनियर रेडक्रस सर्कल गठन गरिएको छ । शुक्रबार एक भेलाले यमन खत्रीको अध्यक्षतामा १३ सदस्यीय सर्कल गठन गरेको हो ।

त्यसैगरि उपाध्यक्षमा दिया विष्ट, महा-सचिवमा मञ्जरी अधिकारी, कोषाध्यक्ष आयुष कार्की रहेका छन् । गठित सर्कलले आउदो शुक्रवार विद्यालय हाता सरसफाई कार्यक्रम गर्ने जनाएको छ । वार्षिक कार्ययोजना एवम् अन्य कार्यक्रमको लागि मासिक रूपमा नियमित बैठक बस्ने निर्णय समेत गरेको सर्कलका महा-सचिव मञ्जरी अधिकारीले जानकारी दिईन् । भेला विद्यायका प्रधानाध्यापक तोयानाथ काफ्लेको अध्यक्षतामा भएको हो ।

जेनेरेटरले उपचार प्रभावकारी

◆ मञ्जरी बलामी

विद्युत आपूर्ति नहुँदा उपचारमा समस्या भोल्दै आएको मकवानपुरको थाहा नगरपालिका-४ मा रहेको पालुङ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा जेनेरेटर जडान गरेपछि उपचार गर्न सहज भएको छ । २४ सै घण्टा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको केन्द्रमा हाल दिनहुँ जसो बत्ति जाने समस्याले गर्दा स्वास्थ्य सेवामा प्रभावकारीता ल्याउन नसकेपछि जेनेरेटर जेनेरेटर जडान गरिएको हो ।

वि.सं. २०२८ सालदेखि सञ्चालनमा रहेको पालुङ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र उत्तरी क्षेत्रका बासिन्दाहरूकै लागि सेवा लिने थलो हो । सेवाको हिसाबले सशुल्क रूपमा एक्सरे सेवा र निशुल्क रूपमा प्रयोगशाला (ल्याब), चेकजाच, सामान्य शल्यक्रिया तथा आन्तरिक फार्मेसी (औषधी) लगायतका नियमित सेवाहरू प्रदान गर्दै आइरहेको केन्द्रमा बत्तिको कारण प्रभावकारी सेवा नभएको गुनासो दिनानुदिन सेवाग्राहीहरूले गरेका थिए ।

स्वास्थ्य केन्द्रमा बिजुलीको बैकल्पिक ब्यवस्था नहुँदा समस्या भएको समाचार बाहिर आएपछि स्वास्थ्य संस्थामा रहेको पुरानो जेनेरेटर मर्मत गरेर प्रयोगमा ल्याउने पहल भएको हो । हाल मर्मत गरिएको जेनेरेटरलाई प्रयोगमा ल्याइएको संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूले बताएका छन् । बिजुलीको बिकल्पको रूपमा कुनै पनि उपाय नभए पछि ब्यवस्थापन पक्षले प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा बिग्रिएर रहेको जेनेरेटरलाई मर्मत गरी प्रयोगमा ल्याउने प्रयास गरेको हो । सेवा प्रदानमा समस्या भइरहँदा र सेवा ग्राहीले समेत गुनासो गर्न थालेपछि मर्मत गरिएको जेनेरेटर हाल बिजुली नभएको अवस्थामा प्रयोग गरिने गरेको ल्याब टेक्निशियन रमेश खड्काले बताए ।

बेला बेला बिजुली जाने समस्यालाई मध्यनजर गर्दै स्वास्था सेवामा सहजता र प्रभावकारिता ल्याउन जेनेरेटर जडान गरी प्रयोगमा ल्याइएको ब्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष दिपक सिं लामाले बताए ।

स्वास्थ्य केन्द्रको सार्वजनिक सुनुवाइ

◆ विकास संवाददाता

थाहा नगरपालिका, च्वाईस नेपाल, डोटेरा तथा स्थानीय सहयोगमा निर्माण भईरहेको पालुङ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको नयाँ निर्माणधीन भवनको दोस्रो चरणमा सामाजिक लेखा परिक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई भएको छ ।

१९ वैशाखमा भवन निर्माण समितिका अध्यक्ष निरञ्जन अधिकारीको अध्यक्षतामा व्यवस्थापन समिति निर्माण समिति तथा पत्रकारको विचमा समाजिक परिक्षण भएको हो । हाल सम्म भवन निर्माणको काम ९५ प्रतिशत सम्पन्न भईसकेको निर्माण समितिका अध्यक्ष निरञ्जन अधिकारीले जनाकारी दिए । १५ शैयाको अवधारणमा सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण भईरहेको उनले जानकारी दिए । हाल सम्म १ करोड ११ लाख ७३ हजार १ सय २० रूपैया निकासा भएको जसमा ९९ लाख ७७ हजार ६ सय ६२ रूपैया खर्च भएको सर्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा जानकारी दिएको छ ।

१ करोड ३० लाख लागतमा निर्माण हुने भवनको लागि थाहा नगरपालिकाको १९ लाख ७३ हजार १ सय २० रूपैया सहयोग भएको छ । उक्त भवनलाई बैशाख २५ गते व्यवस्थापन समितिलाई हस्तान्तरण तथा थाहा नगरपालिकाका प्रमुख लबशेर विष्टको प्रमुख आतिथ्यतामा भवनको उद्घाटन गरिने अध्यक्ष अधिकारीले जानकारी दिए ।

पुनर्निर्माणकाका लागि महिलालाई तालीम

◆ विकास संवाददाता

चुलो र चौकोमा सिमित महिलाहरूले ३ सय ९० घण्टाको डकर्मी तालिम लिएकोमा राष्ट्रिय पुन:निर्माण प्राधिकरणका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत युवराज भुसालले खुशी व्यक्त गरेका छन् । उनले महिलालाई अवसर दिएमा जे पनि गर्न सक्ने दाबी गरे । थाहा नगरपालिकाको थानाबजारमा भएको ५० दिने कार्यगत डकर्मी तालिमका लक्षित वर्गहरूसंगको अन्तरक्रिया तथा प्रमाणपत्र बितरण कार्यक्रममा बोल्दै कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि भुसालले यस्तो बताएका हुन ।

थाहा नगरपालिकामा डकर्मी तालिम लिनेहरूमा एक तिहाइ महिलाहरूले सक्रिय सहभागीता जनाउँदै पुन:निर्माणमा लागेको प्रति खुशी ब्यक्त गर्दै समाज रूपान्तरणको दिशामा लागेको बताए ।

असार मसान्तसम्म साँढे ४ लाख घर बनाइसक्ने लक्ष्य राखेपनि करिब करिब साँढे ४ लाख घर दोस्रो किस्ता लगेर तेस्रो किस्ताको लागि तयार रहेको र करिब डेढ लाख घर बनिसकेको बताउँदै प्रमुख कार्यकारी अधिकृत भुसालले देशमा पुन:निर्माण चाँडै सकाउन गाउँगाउँमा सिप बिकासको कार्यक्रम गरिरहेको र गाउँगाउँमा खटिएका डकर्मीहरूको सक्रियताले नै पुन:निर्माण चाँडै सक्ने बताए । सिकर्मी, डकर्मी, प्रवलीकरण, प्लम्बिङ लगायतमा तालिमले गर्दा धेरै जनशक्ति लावान्वित भएको बताए । उनले अब पुन:निर्माण प्रधिकरणले २ हजार इन्जिनियरहरू र १२ हजार मिस्त्रीहरूलाई तालिम दिने र करिब १ हजार अशक्तहरूलाई घर बनाइदिने कार्यक्रम ल्याउन लागेको जानकारी दिए ।

प्राधिकरण कर्मचारीहरू तथा इन्जिनियरहरूबाट पुन:निर्माणमा केही समस्या भएको भए पनि स्थानिय निकायसंग समन्वय गरेर जान सहभागीहरूलाइ अनुरोध गरे । घर धनीहरूको तर्फबाट भनाइ राख्दै घरधनी रूपा मगरले ट्रेनिङ सेन्टरले बिभिन्न तालिम दिएर अशक्त, असहायहरू र एकल महिलाहरूको घर निर्माण गरि, तालिम दिइ सहयोग गरेको प्रति खुशी ब्यक्त गरे । उनले लाभग्राहीहरूले घर निर्माण गर्नको लागि ऋण लिएर निर्माण कार्य गरेको तर दोस्रो किस्ता नपाएको कारण समस्या भएको बताउँदै किस्ता किन आएन ? के कारण आएन? के ही प्रक्रिया नपुगेको भए यो यो प्रक्रिया पुगेन भन्नुपयो? र चाँडै नै किस्ता निकासा गरिदिन अनुरोध गरिन् ।

अब हाम्रै थाहानगरको ओखरबजारमै
छपाईको शुभारम्भ
फ्लेक्स प्रिन्ट
काठमाण्डौं, हेटौंडा धाउनै पर्दैन...
अत्याधुनिक नयाँ मेसीनद्वारा १ घण्टा भित्र बोर्ड,व्यानर तयार
AARAV creation
हाम्रा अन्य सेवाहरू
फ्लेक्स प्रिन्ट (व्यानर/साइनबोर्ड)
होडिङ बोर्ड/स्टिकर प्रिन्ट/
फ्लेक्स फोटो/मायाको चिनो तयारी
प्रमाण-पत्र/कदर-पत्र/प्रशंसा पत्र तयारी
कार्यक्रमको व्याच तयारी
विभिन्न डिजाइनका फ्रेमिङ
फोटो स्टुडियो/पि.भि.सी. कार्ड
9855068340/9802068340

हार्दिक बधाई एवम् शुभकामना

मितिले सञ्चालन गरेको कक्षा- ८ को परीक्षामा शतप्रतिशत विद्यार्थी उतीर्ण गराई नगरमै हासिल गर्न सफल भएकोमा थाहा-६ बज्रबाराहीस्थित सरस्वती विद्या मन्दिर ईङ्गलिस बोर्डिङ स्कूलका सस्थापक, शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक एवम् विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरुलाई हार्दिक बधाई ज्ञापन गर्दै आगमी दिनमा समेत उत्कृष्टताको लागि *हार्दिक शुभकामना* व्यक्त गर्दछौं ।

अध्यक्ष : मेघराज बलामी
hghfu/0f lz If ;xsf/L ;+yf ln= kl/jf/

अध्यक्ष: महेश्वर सुवेदी
tyf ;fgfls ;fg s[if ;xsf/L ;+ln= kl/jf/

वडा अध्यक्ष: शशिधर सुवेदी
yfxf gu/kflnsf j8f g+^ kl/jf/

अध्यक्ष: दामोदर सुवेदी
;fdbflos ljsf; ;dfh ahf/fxL kl/jf/

अध्यक्ष : फणिन्द्र सुवेदी
ahf/fxL art tyf C0f ;xsf/L ;+kl/jf/

अध्यक्ष: राजेन्द्र विडारी
;kmn t/sf/L Joj;fol ;3 pQ/L dsjfgk/

अध्यक्ष : विमलकुमार ढकाल
kfn axp2Zolo ;xsf/L ;+ln= kl/jf/

प्रकाशक: सुरजकुमार भुजेल
विकास va/klqsf ;Dk'tflxs kl/jf/

नयाँ व्यवस्थापनसहित खुल्यो

दामन भ्यू टावर एण्ड रिसोर्ट

;Dks{ e/t uf]kfn

मोवाइल नं. ९८५११२५७०८

होटल प्रकाश इन्टरनेशनल प्रा. ली. द्वारा सञ्चालित

निर्माणसम्बन्धी सम्पूर्ण सेवा

बी . एण्ड पी. निर्माण सेवा

थाहा-६, बज्रबाराही, मकवानपुर
९८५१०६३९४७(प्रदिप), ९८४५४०४३५५(सुरज)

अनलाईनबाटै

ufpB/sf va/, ca ljZje/

www.bikaskhabar.com

लगअन गर्नुहोस् ।

'तपाई जहाँ, विकासखबर त्यहाँ'
दैनिक कुनै पर्दैन
पलपलको खबर....

विकासखबर डट.कम.
इमेल:
bikaskhabar@gmail.com

● ljsf; dlN6ldl8ofsf nflu k|sfzs :सुरजकुमार भुजेल (९८५५०६८६९५)● ;Dkfbs : कुमार नेगी (९८५५०६८०७०)● ;dfrf/ ;Dkfbs : अशोकसुजन श्रेष्ठ (९८५५०६८३५३)● sfof{no : थाहा-४, मकवानपुर● dby[f : श्रीया अफसेट प्रेस हेटौंडा ● O{d]n : *bikaskhabargmail.com*